

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA

Lazovná ul. č. 8, 975 65 Banská Bystrica

Číslo konania: KPÚBB-2016/ 18409-8/ 77201/ MAR, RUS
V Banskej Bystrici dňa: 18.10.2016

Krajský pamiatkový úrad
Banská Bystrica

Ovenil: Ing. arch. Flórová
Dátum: 7.3.2019

Toto rozhodnutie
je platné z administrácie.

ROZHODNUTIE

Toto rozhodnutie je právoplatné

dňom: 16.11.2016

a vykonateľné dňom: _____

Krajský pamiatkový úrad
BANSKÁ BYSTRICA

dňa: 02.12.2016

Za správnosť: _____

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, vecne a miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 11 ods. 1 a § 9 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), v spojitosti s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vydáva toto **rozhodnutie**:

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica (ďalej len „KPÚ Banská Bystrica“) podľa § 32 ods. 2 a 4 a § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona

rozhodol

o zámere vlastníka Mesta Žarnovica, so sídlom Námestie SNP č. 33, 966 81 Žarnovica, podanom v zastúpení primátora mesta Kamila Danku, pripravovať a vykonávať zámer obnovy tzv. „Horného kaštieľa“; národnej kultúrnej pamiatky (ďalej „NKP“) „**hradný palác**“, adresa - Žarnovica, Námestie SNP č. 27, súpisné č. 726, na par. C-KN č. 1531 katastrálne územie Žarnovica, evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 1281/1,

A.

v rozsahu:

- „Vytvorenie rokovacieho priestoru zo štyroch miestností“ západného a južného traktu 2.N.P. (alternatíva) – „odstránením múrov troch stredových múrov alebo nahradenie oblúkmi v celej šírke“ (podľa legendy a grafickej prílohy k žiadosti zo dňa 19.08.2019) a doplneného vyjadrenie zo dňa 03.10.2016 definovanej ako základná podmienka vlastníka – „asanácie nosných múrov aspoň v rozsahu prepojenia troch miestností situovaných na 2.N.P. pozdĺž západnej steny“,
- Realizácia stolárskych prvkov použitím plastových, „anorganických a drevokompozitných materiálov na zhotovenie okenných (nie špaletových) výplní v určenom členení a dverových výplní“,

ktorý je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

neprípustný;

B.

v rozsahu

- obnova vstupného prízemia, 1., 2. a 3. nadzemného podlažia s polyfunkčným využitím predmetnej NKP 1.N.P. - mestská knižnica, informačné centrum, kaviarne; 2.N.P. - reprezentačné a rokovacie priestory, administratívne priestory; 3.N.P. - stála expozícia

zameraná na históriu mesta a kaštieľa, „Plochej dráhy“, 4.N.P - bez využitia podkrovia);

- vstavanie výťahu v časti pristavaného štvorpodlažného rizalitu,
- vytvorenie reprezentatívneho a rokovacieho priestoru úpravou dvoch prechodových otvorov v západnom trakte 2.N.P.,
- vybudovanie na každom podlaží hygienických priestorov a kuchynky,
- výmena otvorových výplní – okien a dverí,
- zmena na severnej fasáde 1.N.P. okennej výplne na dverný otvor s prechodom na terasu,
- obnova interiéru, zdravotníctva, elektroinštalácia, vykurovanie, omietky, podlahy, schodísk,
- obnova fasád,
- vykurovanie objektu pre každé podlažie samostatne kondenzačnými plynovými kotlami,
- vybudovanie plynovej prípojky, rekonštrukcia inžinierskych sietí (voda, kanalizácia, elektrická prípojka, slaboprúd, bezpečnostné prvky),
- vybudovanie bezbariérového vstupu do objektu, úprava areálu objektu,
- vytvorenie terasy severne od objektu,
- exteriérové nasvietenie objektu;

ktorý je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

p r í p u s t n ý

a určuje nasledovné podmienky :

1. Zachovať a prezentovať pamiatkové hodnoty NKP, t. j. jeho urbanistické, architektonické, výtvarné, umelecko-remeselné a technické hodnoty v zmysle architektonicko – historického výskumu z roku 1988 :
 - objemové riešenie objektu, tvar strechy,
 - dispozičné, konštrukčné a materiálové riešenie, klenby, architektonický výraz exteriéru, veľkosť, členenie a materiál okenných a drevených výplní, architektonicko-historické prvky,
 - kamenné články - prieduchy, kamenné ostenia čistiach otvorov komínov a komínové telesá (s úpravou hlavic),
 - historické omietky interiéru a exteriéru, štukové detaily – výzdobu
 - kópie kovových detailov – kované dvierka čistiach komínových otvorov, liatinové články zábradlia.
2. Zachovať tvar strechy, výšku koruny muriva, hlavné komínové telesá, upraviť ich hlavice.
3. Výťah riešiť vstavaním vo vnútornom objeme rizalitu a jeho ukončením v priestore strechy.
4. Hlavné drevené vstupné dvere riešiť ich autentickou kópiou (tvar, materiál).
5. Výplne okien a hlavných dverí exteriéru a interiéru riešiť drevené, tvar, členenie, otváranie vo výraze úprav zo začiatku 20.storočia
6. Nový dverný otvor na mieste okenného otvoru (severná fasáda) upraviť primurovaním pre zjednotenie výrazu, tektoniky fasád.
7. Rampu (bezbariérové riešenie) ku hlavnému vstupu a vonkajšie schodisko riešiť z prírodného alebo umelého nelešteného kameňa v neutrálnej farebnosti. Vylúčiť betónové prefabrikáty.

8. Pri obnove používať pôvodné historické materiály (kameň, tehla, drevo, vápno, kov).
9. Rekonštrukciu technických prvkov a rozvodov – elektro a vodovodných (v závislosti od návrhu ich riešenia) prednostne riešiť v existujúcich trasách, nové rozvody a prípojky električky a plynu navrhnuť s rešpektovaním pamiatkových hodnôt objektu na menej pohľadovo exponované plochy, s minimalizovaním zásahov do historických konštrukcií a historických omietkových vrstiev.
10. Chýbajúce zábradlie a dvierka čistiacich komínových otvorov doplniť kópiami podľa dokumentácie pamiatkového výskumu z r. 1988.
11. Vzhľad a povrchovú úpravu ostení, šambrán, stien, klenieb, portálov a kamenných ostení zjednotiť s celkovým výrazom fasád alebo miestností interiéru.
12. Spracovať :
 - a) aktualizáciu zamerania NKP s polohopisným a výškopisným zameraním terénu okolo objektu (areál),
 - b) posudok príčin vlhkosti stien s návrhom ich sanácie,
 - c) statický posudok narušených horizontálnych a vertikálnych nosných konštrukcií s návrhom ich zabezpečenia,
13. Vykonať pamiatkový výskum:
 - a) *druh výskumu:* **archeologický - záchranný**
 - b) *miesto a rozsah vykonávaného výskumu:* par. C-KN č. 1531 v k. ú. Žarnovica
 - c) *spôsob vykonávania výskumu:*
 - počas realizácie zemných, výkopových a terénnych prác súvisiacich s predmetnou stavbou a výkopov pre budovanie inžinierskych sietí, pre riešenie spodnej vlhkosti, odvedenie dažďových vôd, osadenie nového výťahu, bezbariérových úprav bezprostredného okolia NKP,
 - pozostávajúci z vyhl'adávania archeologických nálezov a kontextov, ich preskúmania a zdokumentovania;
 - terénnu časť výskumu ukončiť záverečnou komisiou za prítomnosti zástupcu KPÚ Banská Bystrica,
 - výskumnú dokumentáciu vlastník odovzdá KPÚ Banská Bystrica do 120 dní po ukončení terénnej časti výskumu; ak z objektívnych dôvodov nie je možné v uvedenej lehote dokumentáciu odovzdať, písomne požiadať o jej predĺženie.
14. Reštaurovať interiérové a exteriérových omietkové vrstvy, štukovú dekoratívnu výzdobu NKP v rozsahu určenom pamiatkovým výskumom z r. 1988
 - a) reštaurátorský výskum realizovať nedeštruktívnymi a deštruktívnymi metódami, zameraný na zistenie stavu zachovania originálu omietok a štukových prvkov a zistenie ich stratigrafie
 - b) spracovať reštaurátorskú dokumentáciu v dvoch stupňoch:
 - správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie,
 - dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác.
 - c) V priebehu reštaurovania zvolávať kontrolné dni za účasti KPÚ Banská Bystrica
 - d) Návrh na reštaurovanie predložiť a odsúhlasiť KPÚ Banská Bystrica
15. Spracovať **projektovú dokumentáciu** v stupňoch :
 - a) projekt pre stavebné povolenie, s rešpektovaním výsledkov pamiatkových výskumov a návrhov prípravných dokumentácií,
 - b) realizačný výkres návrhu výplní a zábradlia
v rozpracovanosti prerokovať a predložiť KPÚ Banská Bystrica.

16. V prípade určenia vykonania obnovy častí NKP umelecko-remeselným spôsobom,
 - a) konkrétny návrh technologického postupu prác na predmetnú časť objektu predložiť KPÚ Banská Bystrica.
 - b) realizované práce fotograficky dokumentovať a po ukončení prác dokumentáciu v jednom vyhotovení odovzdať KPÚ Banská Bystrica.
17. Oznámiť písomne KPÚ Banská Bystrica 5 dní vopred začiatok a predpokladaný koniec obnovy NKP, resp. jej častí.

Odôvodnenie :

KPÚ Banská Bystrica prijal dňa 19.08.2016 žiadosť s grafickou prílohou, doplnenú dňa 25.08.2016 do zápisnice a vyjadrením zo dňa 03.10.2016 vlastníka nehnuteľnosti, Mesta Žarnovica, so sídlom Námestie SNP č. 33, 966 81 Žarnovica, podanú v zastúpení primátora mesta p. Kamila Danku, k zámeru pripravovať celkovú obnovu tzv. „Horného kaštieľa“ so zmenou účelu využitia pre účely viacúčelovej verejnej budovy (na 1.N.P. mestská knižnica, informačné centrum, kaviarne; na 2.N.P. reprezentačné a rokovacie priestory, administratívne priestory, na 3.N.P. stála expozícia zameraná na históriu mesta a kaštieľa, „Plochej dráhy“, 4.N.P, bez využitia podkrovia) v rozsahu vstupného prízemie, 1., 2. a 3. nadzemného podlažia.

NKP „hradný palác“, adresa - Žarnovica, Námestie č. 27, súpisné č. 726, na par. C-KN č. 1531 katastrálne územie Žarnovica je evidovaný v ÚZPF pod č. 1281/1, vedený na liste vlastníctva č. 1788 k. ú. Žarnovica.

Hradný palác – dominanta mesta je situovaný na skalnom brale, s hradobným múrom zo západnej strany; uvádzaný je tiež ako kaštieľ „Horný“. Bol postavený v roku 1490 na staršom základe opevneného hradu. Vnútorne členenie objektu predstavuje priečny dispozičný trojtrakt. Priestory prízemie sú klenuté valenými klenbami s lunetami; dve ďalšie podlažia majú zakryté drevené stropy, s fabiónom a rímsami. Renesančná etapa (z rokov 1530 – 1550) je zachovaná len v prízemných častiach a úsekoch interiéru. Od roku 1676 majetok po Dóczyovcoch prešiel do vlastníctva eráru. Počas neskorobarokovej stavebnej etapy koncom 18.storočia – zač. 19.stor. boli prízemné priestory zaklenuté tehlovými valenými klenbami so segmentovými lunetami, tiež boli upravené otvory (dverné i okenné). Kaštieľ bol výrazne prestavaný v 2.pol. 19.storočia po požiari r. 1848 – najmä prefasádovaný a získal dnešnú podobu 3-podlažného objektu - s klasicistickými fasádami, horizontálne členenými medzipodlažnými rímsami; s úpravami výšky okenných otvorov zač. 20.stor.; s valbovou strechou a pristavaným 4-podlažným rizalitom k pôvodnému objemu paláca, kde sa nachádza znížený vstup do objektu, vnútorné schodisko a hygienické zariadenia pre každé podlažie. V 1.pol 20.stor. bol adaptovaný na kancelársku budovu štátnych lesov. Posledné udržiavacie práce boli vykonané v roku 1966.

V roku 1988 sa začala komplexná príprava obnovy paláca, Projektový ústav kultúry Banská Bystrica vypracoval v máji 1988 na objekt „kaštieľ“ tzv. Horný“ v Žarnovici pamiatkový výskum, od toho času bol objekt dlhodobo nevyužívaný. Dlhodobu nevyužívaný objekt zmenil niekoľkokrát vlastníka. V roku 2011 a 2012 bolo predchádzajúcim vlastníkom zrealizované len statické zabezpečenie oporného múru a predstihový archeologický výskum na základe rozhodnutia KPÚ Banská Bystrica č. BB-11/2176-2/8685/RUS zo dňa 12.12.2011, vykonaný v termíne 09/2012, s odovzdaním výskumnej dokumentácie. Výskum realizovaný Archeologickým ústavom SAV, Akademická 2, 949 21 Nitra, pod vedením PhDr. Jána Beljaka, PhD. bol uskutočnený 14.09.2012. V I. etape predstihového výskumu boli zrealizované tri sondy (v priestore nádvorie hradného

paláca), ktoré boli z hľadiska výskytu hnutelných archeologických nálezov pozitívne (fragmenty keramického materiálu z novoveku, zistené v sekundárnych polohách). Archeologické objekty nehnuteľného charakteru boli zachytené: torzo okruhliakovej dlažby z obdobia novoveku a do kamenného brala plytko zahĺbená štvorcová jama. K výskumnej dokumentácii archeologického výskumu „Žarnovica – hradný palác, I. etapa“ bolo Pamiatkovým úradom SR dňa 12.11.2013 vydané stanovisko č. PUSR-2013/285-4/72545 a KPÚ Banská Bystrica záväzné stanovisko č. KPÚBB-2016/7010-1/15863/RUS zo dňa 03.03.2016. Výsledky výskumu sú podkladom pre KPÚ Banská Bystrica k usmerneniu ďalších činností.

V tomto roku sa Mesto Žarnovica rozhodlo objekt odkúpiť späť a riešiť jeho celkovú obnovu s novým účelom využitia.

Prvá ohliadka objektu s novým vlastníkom, Mestom Žarnovica sa uskutočnila dňa 04.03.2016. Nový vlastník zadal spracovanie základného zabezpečenia prípravných prác I. etapa, so statickým posudkom s návrhom riešenia porúch konštrukcií a odstránenia ich príčin. KPÚ Banská Bystrica k zámeru obnovy v rozsahu statického posudku a rozšíreného zámeru k obnove, s návrhom nevyhnutných zabezpečovacích prác povalových stropov, konštrukcií krovu, k výmene krytiny a prvkov strechy, k odvedenia dažďových vôd od objektu vydal rozhodnutia č. KPÚBB-2016/13933-4/50544/MAR zo dňa 01.07.2016 a k prípravnej dokumentácii „Prieskum, statické posúdenie a návrh zabezpečovacích prác II. etapa“ záväzné stanovisko č. KPÚBB-2016/13933-7/77175/MAR zo dňa 11.10.2016.

Na základe písomnej žiadosti s grafickou prílohou doručenej KPÚ Banská Bystrica dňa 19.08.2016, sa dňa 25.08.2016 v Žarnovici uskutočnilo prerokovanie zámeru obnovy a ohliadka NKP.

Zámeru k obnove tzv. „Horného kaštieľa“ so zmenou účelu využitia pre účely viacúčelovej verejnej budovy (na 1.N.P. mestská knižnica, informačné centrum, kaviarne; na 2.N.P. reprezentačné a rokovacie priestory, administratívne priestory, na 3.N.P. stála expozícia zameraná na históriu mesta a kaštieľa, „Plochej dráhy“, 4.N.P, bez využitia podkrovia) bol špecifikovaný písomne a aj graficky na 4 pôdorysoch, a to v rozsahu vstupného prízemí, 1., 2. a 3. nadzemného podlažia - *vstavaním výťahu v časti pristavaného štvorpodlažného rizalitu, vytvorením reprezentatívneho a rokovacieho priestoru úpravou (zväčšením otvorov odstránením troch múrov, alebo nahradenie otvorov oblúkmi v celej šírke priečných múrov v západnom trakte 2.N.P., vybudovaním na každom podlaží hygienických priestorov a kuchynky, s výmenou okien a dverí za nové plastové, zmeniť na severnej fasáde 1.N.P. okenný otvor na dverný otvor s novou výplňou, s prechodom na terasu, s obnovou interiéru, zdravotníckej, elektroinštalácie, vykurovania, omietok, výmenu podláh a nášľapných vrstiev schodísk, obnovením fasád, riešením vykurovania objektu pre každé podlažie samostatne kondenzačnými plynovými kotlami, vybudovaním plynovej prípojky, s rekonštrukciou inžinierskych sietí (voda, kanalizácia, elektrická prípojka, slaboprúd, bezpečnostné prvky), riešením bezbariérového vstupu do objektu, s úpravou terénu a areálu objektu, s vytvorením terasy severne od objektu, s exteriérovým celkovým nasvietením dominantného objektu vnímaného v rámci diaľkových pohľadov.*

Prerokovania sa zúčastnili pracovníčky Mestského úradu v Žarnovici, bez splnomocnenia na zastupovanie primátora Mesta Žarnovica. Splnomocnenie pre konanie vo veci pre prednostku Ing. Juditu Dňadoňovú bolo KPÚ Banská Bystrica doplnené následne. Z prerokovania konaného na Mestskom úrade v Žarnovici bola spísaná dňa 25.08.2016 zápisnica, vedená na KPÚ Banská Bystrica pod č. KPÚBB-2016/18409-2/66002/MAR, ktorá uvádza konkrétny zámer vlastníka, identifikačné údaje, dosiaľ spracované výskumy, zhodnotenie stavebno-technického stavu objektu, legislatívu a špecifikáciu požiadaviek KPÚ Banská Bystrica k prípravnej, výskumnej, projektovej dokumentácii a reštaurovaniu NKP, ako podklad pre vydanie rozhodnutia k zámeru obnovy a k reštaurovaniu NKP alebo jej časti. Do zápisnice sa

za Mesto Žarnovica vyjadrila projektová manažérka Mgr. Holá, ktorá napísala, že „*Mesto Žarnovica, ako vlastník predmetnej NKP, predloží vyjadrenie a námietky k prejednávaniu písomne v lehote 30 kalendárnych dní odo dňa pojednávania*“. KPÚ Banská Bystrica v závere zápisnice uviedol, že vlastníkom nebolo ku konaniu predložené splnomocnenie a „*požiadalo vlastníka, aby sa k zápisnici vyjadril do 12.09.2016 a podľa pripomienok bude telefonicky zvolané opakované prerokovanie*“.

KPÚ Banská Bystrica doručilo dňa 16.09.2016 Mesto Žarnovica „*vyjadrenie vlastníka k pojednávaniu*“, kde požadovalo prehodnotiť požiadavky KPÚ Banská Bystrica a to: zabezpečenia kópie liatinového zábradlia, nakoľko nemajú torzo zábradlia; kópie historických autentických dverí a výmenu okenných a dverných výplní riešiť plastové z dôvodov tepelno-technického, estetického a finančného hľadiska.

Druhé prerokovanie k zámeru obnovy sa uskutočnilo dňa 21.09.2016 v zasadačke KPÚ Banská Bystrica za účasti primátora Mesta Žarnovica p. Kamila Danka, riaditeľky KPÚ Banská Bystrica Ing.arch. Zuzany Klasovej a Mgr. Ľubice Fillovej, ktorá je autorkou pamiatkového výskumu z roku 1988, PÚK Banská Bystrica. KPÚ Banská Bystrica v zápisnici č. 2 vedenej pod č. KPÚBB-2016/18409-4a/71480/MAR zo dňa 21.09.2016 opakovane uviedol údaje identifikačné, rozsah zámeru, stav objektu a k novému citovanému vyjadreniu vlastníka doplnenie príloh o zmenšené výkresy z pamiatkového výskumu, ktoré uvádzajú liatinový prvok zábradliam, výkresy slohovej analýzy a návrhu obnovy. Bod „6“ zápisnice č. 2 so špecifikáciou podmienok KPÚ Banská Bystrica nebol prerokovaný, a je teda informatívny, nezáväzný. Riaditeľka KPÚ Banská Bystrica sa vyjadrila, že „*KPÚ Banská Bystrica sa k zámeru a vyjadreniu vyjadrí dňa 26.09.2016 a následne elektronickou poštou zašle „bod 6“ k vyjadreniu na Mesto Žarnovica. Mesto Žarnovica zašle odpoveď do 30.09.2016.*“ Mesto Žarnovica v zastúpení Kamila Danka, primátora mesta súhlasilo a akceptovalo predĺženie termínu na vydanie rozhodnutia KPÚ Banská Bystrica do 60 dní od podania žiadosti.

KPÚ Banská Bystrica v zápisnici č. 3, vedenej pod č. KPÚBB-2016/18409-4b/71480/MAR zo dňa 26.09.2016 – „bod 6“ (podklad pre výrok rozhodnutia) špecifikoval podmienky KPÚ Banská Bystrica k predloženému zámeru zo dňa 17.08.2016 (doručeného dňa 19.08.2016) a k vyjadreniu Mesta Žarnovica zo dňa 12.09.2016 doručeného dňa 16.09.2016 KPÚ Banská Bystrica, kde konkrétne uviedlo požiadavky:

I. - zachovať a prezentovať *pamiatkové hodnoty* objektu NKP, v zmysle pamiatkového výskumu, podľa návrhu obnovy z roku 1988 a aktualizácie, t.j.: celkový výraz objektu, hmotovo-priestorové a dispozičné členenie, historické nosné konštrukcie, klenby, otvory, architektonický výraz exteriéru a interiéru, architektonické a umelecko-remeselné prvky a detaily /kamenné články, štukové výzdoby – fabióny, rímsoy stropov/, drevené prvky /trámové stropy, dverné výplne/, vnútorné omietky a tektoniku fasád; technické riešenia /dva krby s komínovými telesami/ a vylúčiť zásahy (i v teréne) poškodzujúce NKP;

II. – spracovať zameranie, aj okolia NKP

III. – Spracovať výskumnú dokumentáciu - pamiatkový výskum – archeologický záchranný (priebežný, počas stavebných prác), s určením podmienok v zmysle pamiatkového zákona a vyhlášky;

IV/1 -. Spracovať výskumnú dokumentáciu: Konštatované je, že je spracovaný pamiatkový výskum (architektonicko- historický, z roku 1988) a je nutné rešpektovať kapitolu „návrh obnovy“ – t.j. vylúčiť zásahy do klenieb, existujúcich otvorov a otvorov potvrdených pamiatkovým výskumom, v bode 6/IV/1-2 s vylúčením rozsiahlej asanácie nosných múrov medzi 4-mi miestnosťami 2.N.P., s podmienkami pre zmenu okna na dverný otvor a pre nový výťah, s vylúčením osekávania omietok, s riešením pre technické prvky a rozvody

IV/2 - Spracovať prípravnú dokumentáciu dopracovať (nakol'ko riešenie poškodených konštrukcií povalového stropu a krovu sú spracovávané samostatne) a spracovať prípravnú dokumentáciu sanácie a ochrany drevených konštrukcií, statický prieskum, spôsob sanácie muriva a omietok;

V. - Spracovať reštaurátorskú dokumentáciu a reštaurovať časti interiérových omietkových vrstiev, štukovej výzdoby a exteriérových vrstiev; s určením podmienok v zmysle pamiatkového zákona a vyhlášky;

VI. - Obnoviť umelecko-remeselným spôsobom chýbajúce časti tektoniky fasád, stolárske prvky – atypické drevené okná, exteriérové dvere a dvere interiéru hlavných miestností, kópie liatinového zábradlia a kovových dvierok komínových čistiacich otvorov, s podmienkami.

VII. – Spracovať projektovú dokumentáciu, s uvedením podmienok pre jej spracovanie, s určením podmienok v zmysle pamiatkového zákona.

Priložená bola zväčšená historická fotografia výrazu objektu z prelomu 19. – zač. 20.storočia.

Zápisnica bola dňa 27.09.2019 elektronickou poštou o 9,00 hod. zaslaná Mestu Žarnovica na vyjadrenie sa.

Mesto Žarnovica sa listom č. 2016/3892/4342 zo dňa 29.09.2016 doručilo KPÚ Banská Bystrica dňa 03.10.2016 vyjadrenie, v ktorom opakovane trvá na svojich už vyššie uvedených požiadavkách a požaduje podmienky KPÚ Banská Bystrica opäť prehodnotiť, a to :

A) jeho „zámerom je vrátiť život mŕtvej pamiatke“, vytvoriť –veľký- reprezentačný priestor pre obradné akty a významné rokovania, bez nových prístavieb, ale „s požiadavkou asanácie nosných múrov aspoň v rozsahu prepojenia troch miestností situovaných na 2.N.P. západného traktu“;

B) na obnovu stolárskych prvkov použiť „anorganické a drevokompozitné materiály“, t.j. plastové; nie „špaletové“; s požiadavkou tepelno-technických vlastností, finančných, i na prevádzku;

C) nerealizovať liatinové články zábradlia, nakol'ko medzera medzi článkami nevyhovuje bezpečnosti, technickým normám v zmysle stavebného zákona s a súvisiacich predpisov.

D) Mesto Žarnovica je povinné efektívne a účelne nakladať so svojim majetkom, t.j. aj s finančnými prostriedkami.

Odôvodnenie stretov záujmov medzi zámerom vlastníka NKP Mesto Žarnovica a podmienkami KPÚ Banská Bystrica uvedenými v tomto rozhodnutí:

Pamiatkový zákon stanovuje podmienky na ochranu NKP a archeologických nálezov, v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná. Na území mesta Žarnovica nie sú evidované pamiatkovo chránené územia, v meste je veľmi málo NKP v porovnaní s okolitými okresmi, či mestami. Každá NKP je jedinečná, má individuálne hodnoty a je symbolom a charakteristickým architektonickým prvkom v príslušnej lokalite, je dokladom historického vývoja predmetného územia, ktorého zachovanie je verejným záujmom. Pamiatkový zákon o ochrane pamiatkového fondu je zameraný najmä na zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu NKP, kde vlastníci NKP, samosprávny kraj i obec majú práva, ale i povinnosti. Preto považujeme požiadavku Mesta Žarnovica už vo svojich požiadavkách protichodné: na jednej strane chce vytvoriť „reprezentatívne priestory“, dominantný objekt slávnostne nasvietiť, na druhej strane práve v detaile a použitých materiáloch chce použiť typizované plastové „panelákové“ prvky na výplne otvorov, ktoré svojimi typizovanými profilmi, menia proporcie a konštrukčný detail výplne (zmenšia aj svetlosť otvoru) a aj vnímanie výplni z exteriéru a interiéru.. KPÚ Banská Bystrica v zmysle § 32 ods. 4 pamiatkového zákona ešte pred začatím obnovy NKP alebo jej časti uvádza, či navrhovaný zámer zo strany vlastníka je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný a určuje podmienky, za ktorých možno predpokladať

zámer obnovy pripravovať tak, aby nedošlo k ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu NKP, najmä či tento zámer obnovy možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej a projektovej dokumentácie. Spracovaný odborný podklad – architektonicko-historický výskum z roku 1988 hodnotí vývoj a nálezy a v návrhu obnovy určuje predmet, zachovanie a prezentovanie jednotlivých častí NKP, ktorým je KPÚ Banská Bystrica a teda aj vlastník viazaný. Ďalšie, doposiaľ nespracované výskumy a dokumentácie požaduje KPÚ Banská Bystrica v zmysle zákona spracovať.

Dlhodobým nevyužívaním a striedaním vlastníkov došlo k poškodeniu najmä drevených častí a zničeniu alebo odcudzeniu historických detailov paláca. Chýbajúce a poškodené časti NKP, ktoré nemožno zachovať v origináloch, sa riešia kópiami, prípadne analógiami, či atypickým návrhom, ktorý vhodne dotvorí historické prostredie a historický objekt, detaily NKP. Predmetom ochrany NKP je okrem iného jej dispozícia a originálna materiálna podstatá. Navrhované, rozsiahle asanácie celých stien v strede pôdorysu oslabujú pevnosť nosných konštrukcií, statický konštrukčný systém objektu, jeho konštrukčné časti (ukladanie stropov, stien na 3.N.P. nad navrhovanými asanovanými stenami), s ďalšími dodatočnými opatreniami na náročné realizačné i finančné riešenie „nových“ požiadaviek vlastníka, s upozornením aj na dodržanie základnej požiadavky na stavby v zmysle stavebného zákona z odboru statika stavieb t.j. neohrozovať a neobťažovať užívateľov alebo okolie stavby (ide tiež verejný záujem). V rámci pamiatkového zákona je to i ochrana autentičnosti, jedinečnosti – asanáciou nevhodným až likvidačným spôsobom sa narušia pamiatkové hodnoty - zničia obidva stredové komínové otvory, prezentujúce spôsob vykurovania, zrušia vnímanie trojtraktovej dispozície a historického detailu – fabiónov miestností s rímsami t.j. individuálnych jedinečných autentických pamiatkových hodnôt - architektonických prvkov komínových telies, otvorov, fabiónov stropov a ríms práve na 2.N.P., opäť jedinečný priestor zachovať a upraviť, vytvoriť reprezentatívny priestor (požiadavka Mesta Žarnovica). Súčasné tehloú upravované existujúce prechodové otvory s rovným prekladom medzi miestnosťami západného traktu KPÚ Banská Bystrica vo výroku rozhodnutia požaduje zachovať, t.j. 3-traktovú dispozíciu a konštrukčný systém; najprv vyhodnotiť z hľadiska rozsahu a kvality zachovaných nálezov omietkové vrstvy a až po odbornom spracovaní podkladov bude môcť KPÚ Banská Bystrica pripustiť rozsah úprav sekundárnych (aj nevhodných mladších úprav) prechodových otvorov, ktoré v ďalších stupňoch bude musieť vyhodnotiť statik a definovať odborný názor; jednotlivé stupne prípravy, prieskumy, výskumy a až následne projekty budú spracovávané v súčinnosti a prerokovávaní s KPÚ Banská Bystrica tak, ako to určuje pamiatkový zákon.

Aj historický detail mladšieho zábradlia a atypický jedinečný priestor hlavného schodiska paláca má vychádzať zo zachovaných nálezov (napr. liatinového dielu zábradlia) a zodpovedným projektantom navrhnuť také doplnenie zábradlia (prvku v medzere), aby boli dodržané bezpečnostné normy a materiály, úprava povrchov. Jednotlivé prípravné, výskumné a projektové stupne prípravy sú predmetom prerokovania v rozpracovanosti, aj za účasti vlastníka, k dopracovaným výskumom a projektom vydáva KPÚ Banská Bystrica záväzné stanoviská..

Pamiatkový výskum môže vykonať

1. V súlade s § 35 ods. 3 a 35 a ods. 3 pamiatkového zákona len fyzická osoba odborne spôsobilá v odboroch pamiatkového výskumu: umelecko-historický, architektonicko-historický,
2. Oprávnené osoby podľa § 39 ods. 5 sú povinné do 5-tich dní oznámiť KPÚ Banská Bystrica začatie výskumu a ukončenie terénnej časti pamiatkového výskumu bezodkladne.
3. Po vykonaní pamiatkového výskumu (archeologického) spracovať dokumentáciu o odborných poznatkoch získaných výskumom v súlade s podmienkami stanovenými § 9

vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 253/2010 Z. z. a jej zmenou Vyhláškou č. 231/2014 Z. z. (ďalej len „vyhláška“), ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.

4. Pamiatkový úrad SR vydá v zmysle vyhlášky k výskumnej dokumentácii stanovisko k výsledkom výskumu.
5. Pri zabezpečení archeologického výskumu je stavebník povinný:
 - a) podľa § 38 pamiatkového zákona finančne zabezpečiť archeologický výskum.
 - b) podľa § 36 ods. 4 pamiatkového zákona zabezpečiť oprávnenú osobu na vykonanie archeologického výskumu a písomne o tom upovedomiť KPÚ Banská Bystrica;
 - c) do uzatváraní zmluvy o vykonaní archeologického výskumu s oprávnenou osobou podľa § 39 pamiatkového zákona uviesť podmienky vykonávania archeologického výskumu vyplývajúce z tohto rozhodnutia, hlavne druh, rozsah a spôsob vykonávania výskumu, nakladanie s nálezmi a povinnosť spracovať výskumnú dokumentáciu podľa § 39 ods. 9 a 10 pamiatkového zákona a § 10 Vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 231/2014 Z. z., vykonávajúcej pamiatkový zákon (ďalej len „vykonávacia vyhláška“), navrhovateľ súčasne poskytne osobe poverenej vykonaním archeologického výskumu kópiu tohto rozhodnutia;
 - d) jedno vyhotovenie výskumnej dokumentácie spracovanej oprávnenou osobou odovzdať odovzdať podľa § 39 ods. 11 pamiatkového zákona bezodplatne KPÚ Banská Bystrica a Archeologickému ústavu SAV
 - e) zoznam právnických osôb oprávnených Ministerstvom kultúry SR vykonáva archeologický výskum je k dispozícii na príslušných krajských pamiatkových úradoch, Pamiatkovom úrade SR a na internetovej adrese www.pamiatky.sk
6. Pri vykonávaní archeologického výskumu je oprávnená osoba povinná:
 - a) nález historických stavebných konštrukcií (napr. torza architektúry) bezodkladne ohlásiť KPÚ Banská Bystrica, ktorý rozhodne o naložení s predmetným nálezom a ďalšom postupe prác,
 - b) výskumom získané odborné poznatky spracovať vo výskumnej dokumentácii, ktorá bude vypracovaná v súlade s kritériami, ktoré určuje § 10 vykonávacej vyhlášky;
 - c) podľa § 39 ods. 5 pamiatkového zákona oznámiť KPÚ Banská Bystrica 5 dní vopred začatie archeologického výskumu..
7. Podmienky vykonania výskumu môžu byť počas jeho realizácie doplnené, prípadne podľa aktuálnej nálezovej situácie upravené. V prípade lokalizácie závažných huteľných (napr. plastika, depot) a nehuteľných nálezov (napr. zahľbené archeologické objekty) ďalší postup oprávnená osoba vykonávajúca výskum prerokuje s KPÚ Banská Bystrica.

Prípravná a projektová dokumentácia:

- Projektovú dokumentáciu obnovy NKP môže podľa § 32 ods. 8 pamiatkového zákona spracovať len fyzická osoba autorizovaná podľa osobitného predpisu.
- Vlastník je povinný projektovú dokumentáciu a každú jej zmenu podľa § 32 ods. 9 pamiatkového zákona v priebehu spracovania prerokovať s KPÚ Banská Bystrica.
- Vlastník je povinný podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona, ešte pred začatím obnovy predložiť KPÚ Banská Bystrica prípravnú a projektovú dokumentáciu, ktorý vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a projektovej dokumentácii obnovy.
- Ak v priebehu obnovy dôjde k odkrytiu nepredpokladaného nálezu, podľa § 32 ods. 14 pamiatkového zákona ten, kto práce vykonáva, je povinný ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu a až do vydania rozhodnutia krajského pamiatkového úradu zastaviť tie práce, ktoré ohrozujú nález alebo nálezovú situáciu. Krajský pamiatkový úrad rozhodne o ďalšom postupe najneskôr do troch pracovných dní od oznámenia nálezu.
- Jedno vyhotovenie kompletnej dokumentácie skutočne vykonanej obnovy je v zmysle § 32 ods. 15 pamiatkového zákona povinný odovzdať vlastník bezplatne najneskôr do 15 dní od skončenia prác KPÚ Banská Bystrica.

- Začiatok a predpokladaný koniec obnovy NKP oznámiť písomne KPÚ Banská Bystrica 5 dní vopred.

Reštaurátorská dokumentácia:

- reštaurátorská dokumentácia podľa § 33 ods. 5 pamiatkového zákona je súčasťou reštaurovania a spracúva sa v dvoch stupňoch (návrh na reštaurovanie, dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác), ku ktorým podľa § 33 ods. 6 pamiatkového zákona vydá KPÚ Banská Bystrica osobitné rozhodnutie;
- náležitosti reštaurátorskej dokumentácie určuje § 5 a 6 vyhlášky MK SR č.253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.
- reštaurovanie môžu vykonať len fyzické osoby, spôsobilé podľa § 33 ods. 7 pamiatkového zákona a podľa § 5 ods.2 písm. a) až g) zákona NR SR č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a výkone reštaurátorskej činnosti jej členov s oprávnením na príslušný druh reštaurovania.

KPÚ Banská Bystrica konal podľa § 32 ods. 4, v spojitosti s § 33 ods. 2 a 4 a § 35 ods. 3, písm. d) a ods. 4, písm. b) pamiatkového zákona, posúdil zámer obnovy z hľadiska individuálnych hodnôt predmetnej NKP, záujmov chránených pamiatkovým zákonom a určil podmienky pre jej obnovu a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Štátny pamiatkový dohľad z hľadiska ochrany pamiatkového fondu podľa § 32 ods. 13 (obnovu) a § 33 ods. 8 pamiatkového zákona (reštaurovanie) vykoná KPÚ Banská Bystrica.

Každú zmenu predloženého zámeru, posudzovaného v tomto rozhodnutí, je vlastník povinný prerokovať s KPÚ Banská Bystrica.

Toto rozhodnutie podľa § 44a pamiatkového zákona po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať Krajskému pamiatkovému úradu Banská Bystrica odvolanie v súlade s § 53 a 54 správneho poriadku v lehote 15 dní odo dňa doručenia. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Zuzana Klasová
riadiateľka
krajského pamiatkového úradu

Doručí sa – do vlastných rúk s opakovaným doručením:

- Mesto Žarnovica, Kamil Danko, primátor mesta, Námestie SNP č. 33, 966 81 Žarnovica

Co:

- KPÚ Banská Bystrica, Lazovná ul. č. 8, 975 65 Banská Bystrica, tel. 048/24 55 830